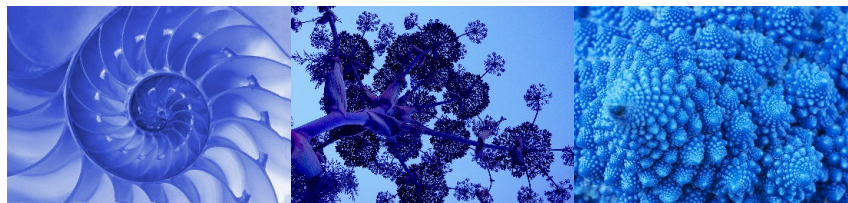

Fiscaliteit door een glazen bol.

Prof. Dr. Michel Maus

Brugge Business Circle 14/11/2016

België: land van fiscale problemen

- **De hoge belastingdruk**

- **Eurostat: gemiddelde belastingdruk in België**

- België plaats 2 in EU met 45,3% BBP (na Denemarken: 47,6%)
- Regering spreekt van 48%

- **Belastingdruk op arbeid**

- België plaats 1 in OESO met 55,8% overheidsbeslag op arbeidsinkomen
- Buurlanden: Nederland: 36,9%, Frankrijk: 48,9%, Duitsland: 49,3%

- **Tarieven vennootschapsbelasting (OESO)**

- België plaats 3 in OESO met 33,99% (na USA: 35% en Frankrijk 34,4%)
- Buurlanden: Nederland 25% (straks 12,5%?), Duitsland 15,8%, Frankrijk 34,4% en Luxemburg 22,5% (straks 17%?)

- **Tarieven BTW**

- België plaats 10 in EU met 21%

- **Loonkosthandicap**

- VBO: loonkosthandicap België 15,5% in vergelijking met buurlanden

- **Successierechten en schenkingsrechten**

- Goed voor 1,37% van de totale fiscale ontvangsten (nr. 1 in EU)

België: land van fiscale problemen

- **De ongelijke verdeling van de belastingdruk**
 - **Belastingdruk op arbeid versus belastingdruk op vermogen**
 - Arbeidsinkomsten:
 - **Progressief belast** (+ 38.000 euro = 50%) + rsz-bijdragen
 - Vermogensinkomsten:
 - **Belast aan een vast (niet progressief) tarief**
 - dividenden, interesten, auteursrechten
 - **Onderbelast**
 - probleem van het kadastraal inkomen (cfr Europees Hof van Justitie, arrest 11/09/2014)
 - **Vrijgesteld**
 - probleem meerwaarden op aandelen (politieke discussie aan de gang cfr CD&V voorstel)
 - **Vennootschapsbelasting (OESO)**
 - Nominaal tarief 33,99% op de... belastbare winst
 - Gunstregimes om belastbare winst te doen zakken zijn geschreven op lijf multinationals
 - Excess profit rulings
 - Onder vuur door Europese Commissie
 - Notionele interestaftrek
 - Onder vuur door USA (binnenkort afgeschaft? Cfr voorstel Johan Van Overtveldt)
 - Aftrek voor octrooi-inkomsten
 - Wordt afgeschaft (nalv BEPS-rapport OESO)

België: land van fiscale problemen

- **De (internationale) druk naar fiscale hervorming**
 - Eurostat, OESO, IMF
 - Zware kritiek op hoge belastingdruk op arbeid
 - Aanbeveling tot het verschuiven van de belastingdruk naar vermogen, consumptie en ecologie
 - Europese Commissie
 - Excess profit rulings zijn staatssteun
 - USA:
 - Notionele interestaftrek
 - OESO:
 - IP-regimes stroomlijnen

Probleemoplossingen en fiscale toekomstperspectieven

- **Sterke druk naar fiscale hervorming**
 - Na jaren van fiscaal gelobby voor gunstregimes is een fiscale tegenlobby ontstaan
 - Internationaal fenomeen
 - In verschillende landen ontstaan fiscale hervormingsbewegingen
- **Verschuivende tendenzen zijn hierbij merkbaar**
 - Transparant maken van vermogen
 - Begin van het equilibreren van belastingdruk
 - Individualiseren van belastingheffing

Tendens 1. Het transparant maken van vermogen

- **Wat voorafging...**

- **11/09/2001 : de aanslag op de Twin Towers in New York**

- Start van een wereldwijde economische crisis

- **2008:**

- **De internationale bankencrisis**

- Faillissement zakenbank Lehman Brothers

- **2008-?:**

- **Budgettaire problemen voor de overheid**

- Bankencrisis leidt enorme economische crisis in
- Landen komen in budgettaire problemen

Tendens 1. Het transparant maken van vermogen

- **Twee evoluties vinden elkaar**

- De strijd tegen het terrorisme (bloot leggen van financiële geldstromen)
- De zoektocht naar nieuwe fiscale middelen
- → Met 1 gemeenschappelijke vijand... het bankgeheim

- **G20 top in Londen (3 april 2009)**

- Publicatie van lijst van “*belastingparadijzen*”
- Start van een internationale fiscale revolutie
 - Internationale afbouw van het fiscaal bankgeheim
 - Start van internationale gegevensuitwisseling van bankgegevens

Tendens 1. Het transparant maken van vermogen

- **De maatregelen van de OESO:**

- **1° Name and shame techniek**

- Zwarte en grijze lijst belastingparadijzen
 - Internationale druk om “bankgegevens” te wisselen
- België: nieuwe verdragen met 43 landen om bankgegevens te wisselen

- **2° Onder druk zetten van “belastingparadijzen”**

- Zwitserland
- Luxemburg
- Panama

Tendens 1. Het transparant maken van vermogen

- **De maatregelen van de OESO:**

- **3° Common Reporting Standard**

- Voorstel voor een globaal akkoord in het kader van de multilaterale conventie
 - 02/11/2016: politiek akkoord met 87 landen
 - Oa België, Luxemburg, Zwitserland, Liechtenstein, ...
 - Implementering van een systeem van automatische gegevensuitwisseling van bankgegevens
 - Vanaf september 2017 (bepaalde landen zoals Zwitserland vanaf September 2018)
 - Politiek akkoord omvat:
 - Jaarlijkse rapportage van buitenlandse rekeninghouders
 - Opgave van rekeningen en saldi op eind van het jaar

Tendens 1. Het transparant maken van vermogen

- **De maatregelen van de Europese Unie**

- **De Europese Bijstandsrichtlijn (2011/16/EU) aangepast aan de OESO-aanbeveling in 2014**
- Vanaf 2017 automatische uitwisseling van:
 - Bankgegevens (cfr CRS OESO)
 - +....
 - Arbeidsinkomen
 - Bedrijfsleidersbezoldigingen
 - Levensverzekeringen
 - Pensioenen
 - Onroerend goed
 - Dividenden
 - Meerwaarden
 - Royalties

Tendens 1. Het transparant maken van vermogen

- **Gevolgen van de fiscale transparantie...**

- Vermogen wordt meer en meer zichtbaar
- Juridische en technische haalbaarheid van een vermogenskadaster
- ► Wat zichtbaar wordt, is tastbaar en wat tastbaar is wordt belastbaar...
- ► Deur staat open voor het belasten van vermogen en inkomsten uit vermogen...
- **MAAR:**
 - Voorlopig enkel internationale fiscale transparantie
 - In België geldt voorlopig nog het systeem van de bevrijdende roerende voorheffing
 - Fiscaal protectionisme?

Tendens 1. Het transparant maken van vermogen

- De evolutie in België

- De afschaffing van het bankgeheim in 2011
- De verhoging van de roerende voorheffing in 2012 van 15% naar 21% of 25%
- De wet op de fiscale superdatabank in 2012
- De verhoging van de roerende voorheffing in 2012 tot 25% algemeen
- De inwerkingtreding van het Centraal Aanspreekpunt (CAP) in 2013
- De aangifte van buitenlandse spaarverzekeringen in 2013
- De verstrenging van de meldingsplicht voor witwassen in 2013
- Het beperken van cashbetalingen in 2013
- De aangifte voor economisch begunstigden van “juridische constructies” in 2014
- De spontane opgave van buitenlandse bankrekeningen aan het CAP in 2015
- De verhoging van de roerende voorheffing tot 27% in 2016 (Taxshift)
- De invoering van een speculatiebelasting in 2016(Taxshift)
- De invoering van de Kaaimantaks in 2016 (Taxshift)
- ...

Tendens 2. Het equilibreren van belastingdruk

- Aangroeiende kritiek op fiscale gunstregimes en systemen van belastingontwijking
- Kritiek wordt internationaal gestuurd (EU, OESO, IMF, ...)
- Op vlak van inkomstenbelasting groeit de “inkomen = inkomen”-filosofie
 - Cfr Reagan Tax Reform Act in 1986
 - Afschaffen of saneren van gunstregimes (verbreden van belastbare basis) in ruil voor lagere algemene tarieven
- In België...:
 - Eerste aanzet tot gelijk maken van de belastingdruk met de bescheiden taxshift
 - Verlagen van belastingdruk op arbeid met verschuiven van belastingdruk naar vermogen
 - Stelselmatige verhoging roerende voorheffing (15% → 21% → 25% → 27% → 30%)
 - + Huidige politieke discussie over meerwaarden op aandelen
 - Na kritieken EU en USA voorstellen tot hervorming van de vennootschapsbelasting
 - Lagere tarieven na schrapping fiscale gunstregimes

Tendens 3. Het individualiseren van belastingdruk

- Tendens dat de negatieve effecten van schadelijk gedrag niet meer uitsluitend kunnen worden afgewenteld op de volledige fiscale solidariteit van de gemeenschap
 - Cfr. Studie VUB en UGent: maatschappelijke kost van roesmiddelen (alcohol, tabak, drugs, ...) is jaarlijks 4,5 miljard Euro
 - Fiscaal idee dat de vervuiler, de personen met ongezonde levensstijl, de speculanten etc (zwaarder) moeten belast worden
- Gevolg: de opkomst van de “sintaxes” (in verschillende vormen)
 - Meest gekende voorbeeld is de sugartax uit de taxshift
 - Maar ook heel wat andere meer verdoken sintaxes:
 - Verhoging van de accijnzen op diesel, alcohol, tabak
 - Verhoging van de BTW op elektriciteit
 - Hogere verkeersbelasting in functie van CO²-uitstoot
 - De speculatie- en de Kaaimantaks
 - ...